7/496

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

ACELE VE GÜNLÜDÜR

SAYI : B100THG100002/9240 27.05.03* 10582
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 12.05.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/496-1630/6929 sayılı yazınız.

Edirne Milletvekili Nejat GENCAN tarafından "Ameliyatlarda doktorların talep ettiği ek ücret ve malzeme bedellerine ilişkin" olarak verilen ve Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip kılınan Yazılı Soru Önergesi'nin cevabı ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EKLER :
EK-1 : Önerge Cevabı (5 Sayfa)

Edirne Milletvekili Nejat GENCAN tarafından verilen "Ameliyatlarda doktorların talep ettiği ek ücret ve malzeme bedellerine ilişkin" Yazılı Soru Önergesi'nin cevabı aşağıda sunulmuştur.

SORU 1- Hastaları muayene ve ameliyat etmekle görevli olan doktorlarımızın, el emeği adı altında hastalardan talep ettikleri para tutarları ve ameliyat için gerekli araç ve gereçlerin hasta yakınlarına aldırılması yasal mıdır?

CEVAP 1- Bakanlığımıza bağlı hastanelerde görev yapan doktorlarımızın el emeği adı altında hasta ve hasta yakınlarından para talep etmesi tartışmasız yasal değildir. Bıçak parası konusunda gerekli hassasiyet gösterilmekte, tüm basın açıklamalarında ve TV programlarında konu vurgulanmaktadır. Dolayısıyla konu gündemde tutularak halkın bilgilendirilmesi sağlanmakta, sorunun çözümü yönündeki istek ve kararlılığımız her fırsatta kamuoyuna gösterilmektedir.

Bu tür uygulamalara maruz kalan hastaların durumu iletebilmeleri için hastanelerde ücretsiz telefon hattı ve Hasta Hakları Birimleri oluşturulmaya başlanmıştır. Bu yollarla iletilen sorunlar hızla incelenerek sonuçlandırılacak ve vatandaşlarımızın mağduriyeti giderilecektir. Olayda adı geçen sağlık personeli hakkında idari ve adli yönden işlem yapılmaktadır.

Ameliyat için gerekli araç ve gereçlerin hasta yakınlarına aldırılması konusunda ise; her yıl Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bütçe Uygulama Talimatının ilgili maddelerinde;

"Resmi sağlık kurum ve kuruluşlarındaki tedavi sırasında kullanılan sarf malzemelerinin tedaviyi yapan resmi sağlık kurumunca temini zorunludur" hükmüne yer verilmiş olmasına karşın, resmi sağlık kurumlarının önemli bir çoğunluğunda yaygın bir şekilde yürütülen mevcut uygulamada; resmi sağlık kurumlarında teşhis, tedavi, müdahale ve ameliyat sırasında kullanılması gereken sarf malzemesi, iyileştirici tıbbi malzeme vb. tıbbi ürünlerin kullanılması sağlık kurulu ya da "Hastanemizde yoktur" kaşesi basılmak suretiyle reçete edilerek hasta ve hasta yakınlarına dışarıdan temin ettirilmesi yoluna gidildiği tespit edilmiştir. Bu

uygulamanın tıbbi ürünler için son yıllarda giderek yaygın bir temin yöntemi olarak sürdürülmekte olduğunun belirlenmesi üzerine söz konusu malzemelerin hasta ve hasta yakınlarınca değil hastanelerimizce temin edilmesi amacıyla 12.10.2001 tarih ve 20165 sayılı ve "yatan hastalara tıbbi sarf malzemesi temin edilmesi" konulu Genelgemiz ile Bakanlığımız hastanelerine gerekli talimat verilmiştir.

Aynı doğrultuda uygulamanın Üniversite hastanelerinde de başlatılması için Maliye Bakanlığı'na gönderilen teklif neticesinde, anılan Bakanlıkça tüm Bakanlıklara, Üniversite Rektörlüklerine, Valiliklere ve ödeme birimi olan saymanlıklara 12.11.2001 tarih ve 28810 sayılı tebliğ ile gerekli talimat verilmiştir.

Ayrıca, tıbbi sarf malzemesi ve gerekli diğer iyileştirici tıbbi ihtiyaçların geçmiş yıllardaki sarf miktarları göz önünde bulundurularak 2002 yılı için toplu alım yolu ile satın almaları ve bu şekilde temin edilen tıbbi sarf malzemelerin Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünün halen uygulamakta olduğu tıbbi cihaz ve sarf malzemeleri listesinde yer alan fiyatlar üzerinden bedellendirilerek fatura edilmesi ve uygulamanın 01.01.2002 tarihi itibari ile başlatılması zorunlu tutulmuştur.

2003 yılı Bütçe Uygulama Talimatının 21.2 nci maddesinde, Talimata ekli 5/A sayılı listede bulunan 84 kalem malzemenin hastanelerce temininin zorunlu olduğu, bunlardan son dokuz kalem malzemeye ilişkin uygulamanın 01.05.2003 tarihinde başlatılacağı belirtilmiş, ancak, Maliye Bakanlığı'nın 17.04.2003 tarih ve 6461 sayılı tebliğde stoklama maliyeti, döner sermayelerin yetersiz oluşu vb. nedenlerle söz konusu dokuz kalem malzemenin hastanelerce temininin mümkün olamadığı, bu durumun ise hastaların mağduriyetine neden olduğunun anlaşıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tebliğ uyarınca, Bakanlığımızca yayınlanan 13.05.2003 tarih ve 9532 sayılı genelgede de vurgulandığı üzere, konuyla ilgili yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar, bahse konu son dokuz kalem malzemenin sağlık kurulu raporu ile belgelendirilmek kaydı ile dışarıdan alımının sağlanması ve bedellerinin Bütçe Uygulama Talimatı esaslarına göre ödenmesi mümkün bulunmaktadır.

SORU 2- Hasta ve hasta yakınlarından yapılan operasyonlar bedeli alındığı, iddia edilen ücretlerle alakalı herhangi bir tespit ve teftiş çalışması yaptırılmış mıdır?

CEVAP 2- Yukarıda değinildiği üzere hekimler tarafından hasta ve hasta yakınlarından ameliyatlarda (bıçak parası adı altında) para istendiği ve alındığı iddialarına ilişkin olarak, Bakanlığımıza intikal eden şikayet dilekçelerine istinaden Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığınca görevlendirilen müfettişlerce adli ve idari yönden inceleme ve soruşturmalar yapılmakta, düzenlenen raporlar gereği ilgililer hakkında işlem tesis edilmektedir.

Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığınca düzenlenen raporlar gereği 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesi ilgili hükümlerince aşağıda belirtilen örneklerde de görüldüğü gibi ilgililer hakkında çeşitli disiplin cezaları verilmiştir. Bunlara ilişkin bazı örnekler aşağıda yer verilmiştir.

1- 14 Ağustos 2000 gün ve 64-11 sayılı Teftiş raporunda; bir hekimin hastalardan ameliyat öncesi "ameliyat parası" adı altında para aldığı konusunda yapılan incelemede; adı geçen hekimin hastalardan "ameliyat parası" adı altında ücret aldığı tespit edilmekle disiplin cezası teklifi getirilmiş ve ceza uygulanmıştır.

2- Devlet Hastanesinde görevli doktor ameliyat olması gereken hastayı muayenehanesine davet ederek yapacağı ameliyat için para istemesi üzerine yapılan şikayete istinaden yapılan soruşturma sonucu düzenlenen 14.03.2002 gün ve 3160-2, 64-2 sayılı Teftiş raporunda haksız yere para talebinde bulunan doktora 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 125 inci maddesinin (C/a) fıkrası gereğince (1/8) oranında "aylıktan kesme" cezasıyla tecziye edilmiştir.

3- 12.06.2002 tarih ve 31-8 sayılı müfettiş raporu gereği trafik kazası sonucu yaralanan bir hastanın ameliyatında doktorun hasta yakınlarından nakit para aldığı ve senet düzenlediği tanık ifadeleri ile sabit görüldüğünden, söz konusu doktor 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin (c/ı) fıkrası gereğince (1/30) oranında "aylıktan kesme" cezası ile tecziye edilmiştir.

4- 24.05.2002 gün ve 19-10 sayılı Teftiş raporuna göre ayak bileği kırık olan hastadan para talep eden doktor 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin (A/e) fıkrası gereğince "uyarma" cezası ile tecziye edilmiştir.

5- 25.06.2001 gün ve 31-9 sayılı Teftiş raporunda ise hastanede ameliyat olan hastalardan bıçak parası adı altında para aldığı tespit edilen iki doktor 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin (C/ı) fıkrası gereğince (1/30) oranında "aylıktan kesme" cezası ile tecziye edilmiştir

6- 05.04.2002 gün ve 69-10 sayılı Teftiş raporunda bir hekimin "bıçak parası" adı altında hastadan para talep ettiği iddiasına istinaden yapılan inceleme sonucu konunun Cumhuriyet Savcılığınca da incelendiği ve subuta erdirildiğinden takipsizlik kararı verilmiştir.

SORU 3- Varsa somut örneklerin halkımız tarafından bilinmesinde bir sakınca var mıdır? "

CEVAP 3- Bu konuda yazılı ve görsel basında yer alan müessif olaylara Bakanlığımızca gerekli hassasiyet gösterilmekte ve ilgililer hakkında gerekli işlemler yapılmaktadır. Somut örneklerin halkımız tarafından bilinmesinde yargılanması devam eden ve sonuçlanmayan davalar açısından sakıncalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca konu ile ilgili yapılan soruşturma sonuçlarından şikayetçilere gerekli bilgi verilmektedir.

SORU 4- Bu bedellerin alınmasının önlenmesi veya bu bedellerin yasal zemine çekilmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 4- Hiçbir haklı ve yasal dayanağı olmayan bir konunun yasal zemine çekilmesi gibi bir durum söz konusu olamaz. Bu tür olayların yapılacak denetimlerle önlenebileceği aşikar olup, bu konuda Bakanlığımızca gerekli denetimler hassasiyetle sürdürülmektedir. Her ay yapılan başhekimler toplantılarında bizzat Sayın Bakan tarafından konu yakından takip edilmekte ve bilgi alınmaktadır.

Diğer taraftan, hastanelerde çalışan personelin özlük haklarının iyileştirilmesi ve mali yönden desteklenmesi amacıyla Bakanlığımızca yapılan çalışmalar kapsamında;

"Sağlık Bakanlığına Bağlı Döner Sermayeli Kurum ve Kuruluşlarda Performansa Göre Ek Ödeme Dağıtımında Uyulacak Esaslar Hakkında Yönerge" hazırlanarak 4 pilot hastanede uygulamaya geçilmiştir. Buna göre hastanelerimizde başta hekimler olmak üzere görev yapan tüm personele ünvanı, görevi, çalışma saatleri, hizmete katkısı, performansı, serbest çalışıp çalışmaması ile muayene, ameliyat, anestezi, girişimsel işlemler ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi unsurlar esas alınarak döner sermaye gelirlerinin artırılması ve personelin katkısı oranında ek ödemeden yararlanması sağlanarak hekimlerimizin dışarıda serbest çalışması yerine hastanelerde daha fazla çalışmaları teşvik edilmiş olacaktır. Bu uygulamanın da bahsi geçen müessif olayların önlenmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, 1 Haziran 2003 tarihinden itibaren başlatılacak olan Devlet Memurlarının Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlarına sevki ile kamu hastanelerin hasta yükü azaltılacak, hastalara hekim ve hasta seçme özgürlüğü tanınacak, hasta sayısı azalan kamu hastanelerinin gelirlerini azaltan konulara yönelik otokontrol oluşturacaktır. Hekim hasta ilişkilerinde para ilişkisi özel sektör rekabeti ile en az düzeye indirilebilecektir.